

ΙΟΝΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΕΙΟΝΟΜΙΑΣ - ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΣΤΗΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗΝ «ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ»

ΤΟ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΣΤΗΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ

ΙΟΝΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΕΙΟΝΟΜΙΑΣ - ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΑΣ

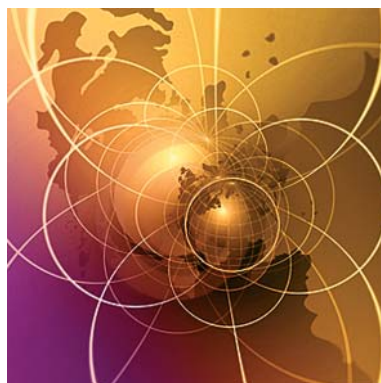
ΤΟ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΣΤΗΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ
(2003-2008)

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ & ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

ΚΕΡΚΥΡΑ
2008

Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στην *Επιστήμη της Πληροφορίας*, οργανώθηκε από το Τμήμα Αρχειονομίας - Βιβλιοθηκονομίας του Ιονίου Πανεπιστημίου, σε σύμπραξη με το Τμήμα Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας του ΑΤΕΙ Αθήνας, και χρηματοδοτήθηκε κατά 75% από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και 25% από εθνικούς πόρους

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Περιεχόμενα.....	7
Πρόλογος.....	9
0. Εισαγωγή.....	11
1. Η Ανάγκη για ένα Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών.....	14
2. Η Πρόταση για τη δημιουργία του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών.....	14
3. Η Απόφαση Ίδρυσης του Προγράμματος.....	18
4. Τροποποίηση και Διεύρυνση του Περιεχομένου του προγράμματος.....	22
5. Η Υλοποίηση του Προγράμματος.....	25
5.1 Ο Κανονισμός Λειτουργίας.....	25
5.2 Οι φοιτητές του Προγράμματος.....	25
5.3 Το Διδακτικό Προσωπικό.....	29
5.4 Το Εκπαιδευτικό Περιεχόμενο.....	31
5.4.1. Ειδικές Παρουσιάσεις στο Πλαίσιο των Μαθημάτων.....	33
5.4.2 Διαλέξεις.....	33
5.4.3 Ημερίδες.....	35
5.4.4 Ειδικά Σεμινάρια - Εργαστήρια.....	36
6. Εργαλεία, Υποδομή, Προοπτικές.....	38
Παράρτημα Α. Διπλωματικές Εργασίες Πτυχιούχων.....	41
Παράρτημα Β. Εξωτερικοί Συνεργάτες στο Διδακτικό Έργο.....	45

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Στις σελίδες που ακολουθούν παρουσιάζεται η λογική και οι στόχοι του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών στην *Επιστήμη της Πληροφορίας* και γίνεται ένας πρώτος συνοπτικός απολογισμός του έργου που πραγματοποιήθηκε κατά τα πέντε ακαδημαϊκά έτη λειτουργίας του. Το πρόγραμμα οργανώθηκε και λειτούργησε με την υποστήριξη και στο πλαίσιο της σχετικής δράσης του ΕΠΕΑΚ. Η υλοποίησή του όμως οφείλει πολλά σε πολλούς και η σύντομη μνεία της συμβολής τους εδώ είναι η μόνη ανταμοιβή που το Πρόγραμμα μπορεί να τους προσφέρει. Οφείλονται, έτσι, και κατ' αρχήν, ευχαριστίες στο προερχόμενο από διάφορα ιδρύματα διδακτικό προσωπικό, το οποίο με περισσή φιλοτιμία και ικανότητα ανταποκρίθηκε με επάρκεια στις απαιτήσεις ενός εξαιρετικά δύσκολου έργου. Ευχαριστίες οφείλονται, επίσης, στον αντιπρύτανη του Ιονίου Πανεπιστημίου, καθ. κ. Β. Χρυσικόπουλο, ο οποίος, μέλος τότε του Τμήματος, ήταν από τους λίγους με μια πραγματικά σύγχρονη αντίληψη για τη σημασία και τον τρόπο διδασκαλίας των θεμάτων που σχετίζονται με τη διαχείριση της πληροφορίας στις μέρες μας και πάσχισε για να γίνει αυτό το πρόγραμμα πραγματικότητα. Ο Πρύτανης του Ιονίου Πανεπιστημίου καθ. κ. Δ. Τσουγκαράκης, αλλά και οι πρυτανικές αρχές γενικότερα, υποστήριξαν με κάθε τρόπο το Πρόγραμμα και φρόντισαν για την επίλυση κάθε προβλήματος στις δύσκολες, ειδικά, συνθήκες του ξεκινήματος. Το ίδιο ενδιαφέρον επέδειξαν και την ίδια συνδρομή είχε το Πρόγραμμα, όταν υπήρχε ανάγκη, από τον Πρόεδρο και το Συμβούλιο του ΑΤΕΙ της Αθήνας. Οφείλω, τέλος, να σημειώσω εδώ ότι το Πρόγραμμα αυτό δεν θα μπορούσε να υλοποιηθεί με τόση επιτυχία, χωρίς τη φιλοτιμία, την εργατικότητα και τις εξαιρετικές ικανότητες του προσωπικού διαχείρισης και, κυρίως, της διαχειρίστριας του όλου έργου κ. Ράνιας Κώνστα.

Ο ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ
ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Γ. Δ. Μπώκος
Καθηγητής

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ

ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

ΑΡΧΕΙΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΟΥ ΙΟΝΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

0. Εισαγωγή

Ο χώρος των σπουδών για τα επαγγέλματα και τις επιστήμες διαχείρισης της πληροφορίας σε ακαδημαϊκό επίπεδο έχει πολύ μικρή προϊστορία στη χώρα μας. Είναι χαρακτηριστικό ότι μόλις στα τέλη της δεκαετίας του '70 ιδρύεται και αρχίζει να λειτουργεί τμήμα σπουδών Βιβλιοθηκονομίας στο επίπεδο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Πρόκειται για την ίδρυση σχετικού τμήματος, στο πλαίσιο ευρύτερης σχολής, στα τότε ιδρύματα της τριτοβάθμιας τεχνολογικής εκπαίδευσης, τα γνωστά ως ΚΑΤΕΕ. Λίγο αργότερα θα ιδρυθεί και δεύτερο σχετικό τμήμα στο αντίστοιχο ίδρυμα της Θεσσαλονίκης. Στην ουσία έχουμε την πρώτη ίδρυση και λειτουργία ακαδημαϊκής μονάδας αυτής της ειδικότητας στη χώρα μας, περισσότερο από ένα αιώνα μετά την ίδρυση και λειτουργία πανεπιστημιακών σχολών στον υπόλοιπο προηγμένο κόσμο.

Είναι αναμενόμενο ότι αυτή η έλλειψη ακαδημαϊκής εκπαίδευσης και η συνακόλουθη έλλειψη παραγωγής ειδικών επιστημόνων και ειδικευμένων επαγγελματιών είχε, σε συνδυασμό με άλλους λόγους, τις δυσμενείς της συνέπειες στην όλη συγκρότηση του τομέα διακίνησης, διαχείρισης και εκμετάλλευσης της πληροφορίας στην Ελλάδα, συγκρότηση η οποία χαρακτηρίζεται, ακόμη και σήμερα, από ουσιαστική υπανάπτυξη και υπολειτουργία, καταστάσεις που εκδηλώνονται, μεταξύ άλλων, στον περιορισμένο αριθμό, την ανεπαρκή στελέχωση και τις πλημμελείς υπηρεσίες των ελληνικών βιβλιοθηκών προς τον ενδιαφερόμενο έλληνα χρήστη.

Αργότερα τα ΚΑΤΕΕ έγιναν ΤΕΙ (Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα) στο πλαίσιο μιας διαδικασίας εξέλιξης και βελτίωσης του επιπέδου και των προοπτικών τους προς την κατεύθυνση της υιοθέτησης όλων εκείνων των χαρακτηριστικών και των απαιτήσεων που συνθέτουν ένα ίδρυμα της ανώτατης τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Παρ' όλα αυτά δεν υπήρχε ακόμη στη

χώρα πανεπιστημιακή σχολή Βιβλιοθηκονομίας, ενώ δεν υπήρχε καθόλου και σε κανένα επίπεδο εκπαιδευτική μονάδα που να θεραπεύει τη συγγενή και συναφή επιστήμη της Αρχειονομίας.

Η έλλειψη αυτή οδήγησε στην ίδρυση, το 1984, στο πλαίσιο της ίδρυσης του Ιονίου Πανεπιστημίου, του Τμήματος Αρχειονομίας – Βιβλιοθηκονομίας, το οποίο, όταν άρχισε τη λειτουργία του, το ακαδημαϊκό έτος 1993-1994, ήταν το πρώτο και το μοναδικό πανεπιστημιακό τμήμα της χώρας που θεράπευε τις συγκεκριμένες επιστήμες. Από μία άποψη, και αν και τα ΤΕΙ μετατράπηκαν αργότερα σε ΑΤΕΙ και ενσωματώθηκαν στην ανώτατη εκπαίδευση της χώρας, το συγκεκριμένο τμήμα εξακολουθεί να είναι το μόνο που θεραπεύει τις επιστήμες της Βιβλιοθηκονομίας και της Αρχειονομίας στο χώρο των ελληνικών πανεπιστημίων. Υπενθυμίζεται εδώ ότι τα «πανεπιστήμια» αποτελούν διακριτή ομάδα στο χώρο της ελληνικής ανώτατης εκπαίδευσης ή, μάλλον, τον ένα από τους δύο πόλους της, με τον άλλο να εκπροσωπείται από τα ΑΤΕΙ της χώρας.

Η λειτουργία του Τμήματος Αρχειονομίας – Βιβλιοθηκονομίας με την παραγωγή νέων πτυχιούχων συνέβαλε σημαντικά στη στελέχωση των βιβλιοθηκών και των αρχειακών υπηρεσιών της χώρας με εξειδικευμένα, από επαγγελματική άποψη, αλλά και με ευρύτερη παιδεία

στελέχη, δεδομένου ότι η εισήγηση δημιουργίας του τμήματος, έργο ομάδας επιλεγμένων ειδικών του χώρου, είχε δώσει ιδιαίτερη έμφαση στο συνδυασμό των επαγγελματικών δεξιοτήτων και της γενικότερης επιστημονικής παιδείας, προσόντα και τα δύο απαραίτητα για την επιτυχή άσκηση των καθηκόντων τους από τους ειδικούς της Πληροφόρησης.

Παρ' όλα αυτά η ίδρυση και, κυρίως, η έναρξη λειτουργίας του νέου τμήματος στα μέσα της δεκαετίας του '90, συνέπεσε με μια ριζική και εκ βάθρων αλλαγή των δεδομένων, του περιβάλλοντος και των απαιτήσεων παραγωγής, δημοσίευσης, διακίνησης, διαχείρισης και εκμετάλλευσης της πληροφορίας. Υπενθυμίζεται εδώ ότι αν και είχαν ήδη εισαχθεί οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές και η αυτοματοποίηση στις βιβλιοθήκες, ουδείς μπορούσε να φαντασθεί, στις αρχές της δεκαετίας του '90, ότι μόλις 15 χρόνια αργότερα, το Διαδίκτυο και ο Παγκόσμιος Ιστός θα είχαν δημιουργήσει ένα ριζικά νέο περιβάλλον λειτουργίας της πληροφορίας, με νέες μορφές, τρόπους και τύπους δημοσίευσης (τις ποικίλες εκδοχές της ψηφιακής δημοσίευσης), με νέες μορφές υπηρεσιών και συλλογών (τις λεγόμενες ψηφιακές βιβλιοθήκες)

και με νέες μορφές απαιτήσεων από τους επιστήμονες και επαγγελματίες του χώρου, σε ό,τι αφορά τα προσόντα, τις γνώσεις και τις δεξιότητές τους. Όλο αυτό το πλέγμα αλλαγών μπορεί να συμπυκνωθεί σε δύο κορυφαίες πραγματικότητες που χαρακτηρίζουν τα νέα δεδομένα για τα χώρο της Πληροφόρησης:

- Το ένα είναι η δημιουργία ενός νέου παγκόσμιου ψηφιακού περιβάλλοντος λειτουργίας της πληροφορίας, το οποίο δεν αφορά, φυσικά, μόνο τις βιβλιοθήκες ή τα ιδρύματα και τα επαγγέλματα της Πληροφόρησης, αλλά κάθε κοινωνική δραστηριότητα (π.χ. εμπόριο, οικονομία, δημόσιες υπηρεσίες κλπ.)
- Το δεύτερο είναι ότι για πρώτη ουσιαστικά φορά παρουσιάζεται, παράλληλα με το συμβατικό βιβλίο, μια νέα οντότητα ως αντικείμενο διαχείρισης του Ειδικού της Πληροφόρησης, αυτή της *πληροφορίας*.

Είναι χαρακτηριστικό ότι αυτά τα πρώτα χρόνια, στην προσπάθειά τους να αναπροσαρμόσουν το πρόγραμμα σπουδών, οι υπεύθυνοι του Τμήματος έρχονται αντιμέτωποι με ένα διεθνές φαινόμενο, το οποίο χαρακτηριζόταν από το κλείσιμο των σχετικών τμημάτων, στις Ηνωμένες Πολιτείες κυρίως, ως συνέπεια της ασυμβατότητας των προγραμμάτων σπουδών με τις νέες απαιτήσεις της κοινωνίας σε ό,τι αφορά τη διαχείριση και εκμετάλλευση της πληροφορίας. Ήταν φυσικά η αρχή και οι οφειλόμενες στον εντυπωσιασμό και την απειρία λανθασμένες εκτιμήσεις. Όταν η αρχική σκόνη κατακάθισε, δύο πράγματα ήταν βέβαια:

- Το πρώτο ότι υπήρχε όντως ένα νέο περιβάλλον με νέες ανάγκες και απαιτήσεις. Αυτό σήμαινε, μεταξύ άλλων, την ανάγκη για νέου τύπου επιστήμονες και επαγγελματίες, τη διεύρυνση του χώρου δραστηριοποίησης αυτών των επαγγελματιών πολύ πέρα από την παραδοσιακή βιβλιοθήκη, καθώς και, φυσιολογικά, την αναμόρφωση και τον εκσυγχρονισμό, σε ευρύτατη κλίμακα, των σχετικών τμημάτων και των αντίστοιχων προγραμμάτων σπουδών.
- Το δεύτερο ότι η τεράστια εμπειρία στη διαχείριση της πληροφορίας και του σχετικού υλικού που διέθετε η Επιστήμη της Βιβλιοθηκονομίας ήταν απολύτως απαραίτητη για την αντιμετώπιση των ραγδαίων ρυθμών με τους οποίους γέμιζε, ανά πάσα στιγμή, με νέο υλικό η παγκόσμια δεξαμενή ψηφιακού περιεχομένου.

Το αποτέλεσμα ήταν να αρχίσουν σταδιακά να ανοίγουν πάλι οι σχετικές σχολές ή να δημιουργούνται νέες, με νέα προγράμματα και, συχνά, σε συνεργασία ή σε συμβίωση με τα νέα τμήματα πληροφορικής.

1. Η ανάγκη για ένα Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

Τα δεδομένα αυτά έκαναν επιτακτική την ανάγκη όχι μόνο αναμόρφωσης του προγράμματος σπουδών του Τμήματος, αλλά και τη δημιουργία ενός μεταπτυχιακού προγράμματος, προκειμένου να υπάρξει η δυνατότητα εξειδίκευσης των ήδη πτυχιούχων στα πολλά νέα ζητήματα που έθετε η νέα πραγματικότητα. Αναφέρονται χαρακτηριστικά εδώ τα νέα εργαλεία διαχείρισης υλικού, η συγκρότηση ψηφιακών συλλογών, η αντιμετώπιση των προβλημάτων πνευματικής ιδιοκτησίας κλπ.

Σε ό,τι αφορά το προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών, η προσπάθεια εκσυγχρονισμού και προσαρμογής στα νέα δεδομένα υπήρξε, τα τελευταία δέκα χρόνια, συνεχής και σχετικά επιτυχής, αν λάβει κανείς υπόψιν δύο πολύ σοβαρούς περιοριστικούς παράγοντες:

- Το γεγονός ότι η ίδια η Επιστήμη της Πληροφόρησης απαιτεί μια εκτεταμένα διεπιστημονική προσέγγιση και σχετική κατάρτιση των επαγγελματιών του χώρου. Δημιουργεί, δηλαδή, εκ των προτέρων, ισχυρές πιέσεις και δουλείες σε ό,τι αφορά το μέγεθος και το περιεχόμενο του προγράμματος σπουδών.
- Το γεγονός ότι το Τμήμα έπρεπε να θεραπεύει ταυτόχρονα και χωρίς σοβαρές δυνατότητες επιλογών και εξειδίκευσης δύο επιστήμες, εκείνη της Αρχαιονομίας και εκείνη της Βιβλιοθηκονομίας. Μερικά παρένθετα μαθήματα Μουσειολογίας έκαναν ακόμη δυσκολότερο το πρόβλημα.

Σε επίπεδο μεταπτυχιακού προγράμματος, πάντως, το οποίο ανέλαβε να οργανώσει ο χώρος της Βιβλιοθηκονομίας και της Επιστήμης της Πληροφόρησης, τέτοιου είδους περιορισμοί δεν υπήρχαν.

2. Η πρόταση για τη δημιουργία του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

Την ευκαιρία για την οργάνωση του μεταπτυχιακού προγράμματος έδωσε σχετική πρόσκληση στο πλαίσιο του ΕΠΕΑΕΚ, ενός προγράμματος στο οποίο οι ελληνικές ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες οφείλουν πάρα πολλά, δεδομένου ότι υπήρξε ο κινητήριος μοχλός και η βασική υποστηρικτική δύναμη

στον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξή τους. Η πρόσκληση αφορούσε την οργάνωση μεταπτυχιακών προγραμμάτων και ευνοούσε τη συνεργασία ΑΕΙ και ΑΤΕΙ στην οργάνωση των προγραμμάτων αυτών. Σύμφωνα με τα παραπάνω, το Τμήμα αποφάσισε τα ακόλουθα:

- Να προτείνει την οργάνωση ενός Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών στο χώρο της σύγχρονης Επιστήμης της Πληροφορίας
- Να ζητήσει τη συνεργασία του αντιστοίχου Τμήματος Βιβλιοθηκονομίας του ΑΤΕΙ της Αθήνας στην οργάνωση του προγράμματος αυτού, με την προοπτική της παράλληλης οργάνωσης και λειτουργίας δύο κατευθύνσεων, μίας στην Κέρκυρα και της άλλης στην Αθήνα, και αυτό για τους ακόλουθους λόγους:
  - i. Για να υποστηριχθεί η συνεργασία μεταξύ ομοειδών ιδρυμάτων του χώρου, κάτι το οποίο θα μπορούσε να έχει γενικότερα θετικές συνέπειες στην προαγωγή της Επιστήμης της Πληροφόρησης στη χώρα.
  - ii. Για να αξιοποιηθούν οι περιορισμένοι ανθρωπίνι πόροι σε διδακτικό προσωπικό, πράγμα που χαρακτηρίζει αυτή την επιστήμη στη χώρα μας και το οποίο οφείλεται στην πολύ καθυστερημένη εισαγωγή των σχετικών σπουδών στην ελληνική ακαδημαϊκή εκπαίδευση.
  - iii. Για να αξιοποιηθούν οι διαθέσιμοι πόροι και των δύο ιδρυμάτων προς όφελος του μεταπτυχιακού προγράμματος.
  - iv. Για να πολλαπλασιασθούν οι δυνατότητες των ενδιαφερομένων να παρακολουθήσουν το σχετικό πρόγραμμα, μια και η κατεύθυνση της Αθήνας θα εξυπηρετούσε και ενδιαφερομένους, οι οποίοι, για διάφορους λόγους, απόστασης, επαγγελματικούς κλπ., δεν θα μπορούσαν να παρακολουθήσουν την κατεύθυνση της Κέρκυρας.

Η σχετική πρόταση διαμορφώθηκε σε συνεργασία με το Τμήμα Βιβλιοθηκονομίας της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας του ΑΤΕΙ της Αθήνας και υποβλήθηκε, σύμφωνα με τη σχετική πρόσκληση του ΕΠΕΑΕΚ. Η πρόταση προέβλεπε, όπως σημειώθηκε ήδη, ένα ενιαίο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στην Επιστήμη της Πληροφορίας και

την υλοποίησή του με τη δημιουργία και λειτουργία δύο κατευθύνσεων, της μιας στην Αθήνα, με εξειδίκευση «*Επιστήμη της Πληροφορίας - Διοίκηση και Οργάνωση Βιβλιοθηκών με έμφαση στις Νέες Τεχνολογίες της Πληροφορίας*», και της άλλης στην Κέρκυρα, με εξειδίκευση «*Επιστήμη της Πληροφορίας - Υπηρεσίες Πληροφόρησης σε Ψηφιακό Περιβάλλον*».

Είναι προφανές ότι, σε καθαρά επιστημονικό και εκπαιδευτικό επίπεδο, η διαμόρφωση της επιστημονικής εξειδίκευσης των δύο κατευθύνσεων απέβλεπε να ικανοποιήσει μια σειρά από απαιτήσεις που προέκυπταν τόσο από την επιστημονική – εκπαιδευτική αφορμή δημιουργίας του συγκεκριμένου μεταπτυχιακού προγράμματος, την ανάγκη δηλαδή να προσαρμοστεί το Τμήμα στις νέες πραγματικότητες του χώρου της Πληροφόρησης, όσο και από τη φύση

και τις ιδιαιτερότητες των δύο συνεργαζομένων για την υλοποίησή του τμημάτων. Επιδίωξη, έτσι, της μιας κατεύθυνσης, εκείνης της Κέρκυρας, ήταν η σε βάθος θεωρητική κατάρτιση των φοιτητών στο σύνολο των ζητημάτων και προβλημάτων που θέτει το εντελώς νέο περιβάλλον λειτουργίας της Πληροφορίας. Στόχος η δημιουργία επαγγελματιών, ικανών να προσαρμόσουν τις υπηρεσίες τους στα νέα δεδομένα και να παρακολουθήσουν αποτελεσματικά τις εξελίξεις, αλλά και επιστημόνων ικανών να προάγουν την έρευνα στα πολλαπλά σχετικά ζητήματα που θέτει η νέα πραγματικότητα.

Σε ό,τι αφορά την κατεύθυνση της Αθήνας, επιδιώχθηκε η περαιτέρω εξειδίκευση στα ζητήματα διοίκησης και διαχείρισης των υπηρεσιών Πληροφόρησης που θέτει το νέο περιβάλλον και γιατί είναι πολλά και

εξαιρετικά σημαντικά, και γιατί, τα περισσότερα, εμφανίζονται για πρώτη φορά, αλλά και γιατί προσιδιάζουν στη φυσιολογία του συνεργαζομένου Τμήματος από το ΑΤΕΙ της Αθήνας. Αρκεί να σημειωθεί ότι ένα από τα ζητήματα αυτά, εκείνο των προβλημάτων που προκύπτουν για τις υπηρεσίες Πληροφόρησης από τις υποχρεώσεις διαχείρισης των θεμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας του ψηφιακού περιεχομένου, είναι ένα πρόβλημα νέο, εξαιρετικά σημαντικό, ιδιαίτερα πολύπλοκο και πολυσύνθετο και αγγίζει, με παρόμοιο τρόπο, πλήθος κοινωνικών δραστηριοτήτων της Κοινωνίας της Πληροφορίας.

Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών, παρ' όλα αυτά, ήταν ενιαίο και βασική απαίτηση στο σχεδιασμό του ήταν ότι όλοι οι απόφοιτοι έπρεπε να εξειδικευτούν επαρκώς στα ζητήματα που αποτελούσαν το περιεχόμενό του. Η λύση που δόθηκε ήταν να χρησιμοποιηθεί ο ίδιος κορμός μαθημάτων και για τις δύο κατευθύνσεις και ο προσανατολισμός της εξειδίκευσης ανά κατεύθυνση να υλοποιείται με δύο τρόπους:

1. Με διαφοροποίηση, ανά κατεύθυνση, των υποχρεωτικών μαθημάτων και των μαθημάτων επιλογής, γεγονός που εξασφάλιζε την προώθηση του φοιτητή προς την επιθυμητή μορφή εξειδίκευσης, ενώ, παράλληλα, παρείχε την ευχέρεια μιας γενικότερης εποπτείας του αντικειμένου
2. Με τη συμπλήρωση του τυπικού προγράμματος με ειδικές εκπαιδευτικές δράσεις (διαλέξεις ειδικών, οργάνωση εξειδικευμένων εργαστηρίων κλπ.), προσανατολισμένες στις ειδικές απαιτήσεις της κάθε κατεύθυνσης.

Η προσέγγιση αυτή υπήρξε ιδιαίτερα επιτυχής, όχι μόνο γιατί εξασφάλισε τη βασική εκπαιδευτική απαίτηση του προγράμματος, αλλά και γιατί είχε ως αποτέλεσμα την αποτελεσματικότερη αξιοποίηση του διαθέσιμου εκπαιδευτικού δυναμικού των δύο τμημάτων.

Σύμφωνα με τη σχετική πρόβλεψη, αλλά και την αντίστοιχη πρόταση, το διδακτικό έργο του προγράμματος επρόκειτο να αναλάβει το διδακτικό προσωπικό των δύο συνεργαζομένων ιδρυμάτων, με την επικουρία, όπου αυτό ήταν αναγκαίο, εξειδικευμένων επιστημόνων από άλλα πανεπιστήμια, αλλά και αναγνωρισμένων επαγγελματιών – ειδικών του χώρου των βιβλιοθηκών.

Η πρόταση υποβλήθηκε, σύμφωνα με την ισχύουσα διαδικασία της σχετικής πρόσκλησης, εγκρίθηκε από τα αρμόδια όργανα κρίσης και η υλοποίηση του προγράμματος άρχισε από το ακαδημαϊκό έτος 2003-2004.

3. Η Απόφαση Ίδρυσης του Προγράμματος

Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στην *Επιστήμη της Πληροφορίας* ιδρύθηκε με την υπουργική απόφαση Αριθ. 89936/Β7, η οποία δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ, τ. Β, 1309, της 12 Σεπτεμβρίου του 2003, και το πρόγραμμα άρχισε τη λειτουργία του, και στις δύο προβλεπόμενες κατευθύνσεις, από την ίδια ακαδημαϊκή χρονιά 2003-2004. Τα βασικά σημεία του κειμένου της πρώτης αυτής απόφασης (στόχοι, απονεμόμενοι τίτλοι, κατευθύνσεις και μαθήματα κλπ.) δημοσιεύονται στη συνέχεια.

«Αριθ. 89936/Β7

Έγκριση Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο «Επιστήμη της Πληροφορίας» του Τμήματος Βιβλιοθηκονομίας - Αρχειονομίας του Ιονίου Πανεπιστημίου με σύμπραξη με το Τμήμα Βιβλιοθηκονομίας του ΤΕΙ Αθήνας.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Έχοντας υπόψη... αποφασίζουμε:

Εγκρίνουμε από το ακαδημαϊκό έτος 2003-2004 τη λειτουργία του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.), του Τμήματος Αρχειονομίας- Βιβλιοθηκονομίας του Ιονίου Πανεπιστημίου σε σύμπραξη με το Τμήμα Βιβλιοθηκονομίας του ΤΕΙ Αθήνας, με τον τίτλο Επιστήμη της Πληροφορίας, το οποίο έχει ως εξής:

Άρθρο 1

Γενικές Διατάξεις

Το Τμήμα Αρχειονομίας- Βιβλιοθηκονομίας του Ιονίου Πανεπιστημίου οργανώνει και λειτουργεί Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών, με τίτλο Επιστήμη της Πληροφορίας και με δύο κατευθύνσεις από το ακαδημαϊκό έτος 2003-2004, με βάση τις διατάξεις της απόφασης αυτής και τις διατάξεις των άρθρων 10 έως και 12 του Ν. 2083/1992. Η οργάνωση και λειτουργία της πρώτης από τις δύο κατευθύνσεις του ΠΜΣ γίνεται σε σύμπραξη με το Τμήμα Βιβλιοθηκονομίας της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας του ΤΕΙ Αθήνας.

Άρθρο 2

Σκοπός - Αντικείμενο

Σκοπός του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών είναι η κατάρτιση πτυχιούχων των Τμημάτων Βιβλιοθηκονομίας Πανεπιστημίων και ΤΕΙ, καθώς και πτυχιούχων άλλων Τμημάτων των Πανεπιστημίων της χώρας ή της αλλοδαπής, σε εξειδικευμένα γνωστικά πεδία και στην έρευνα, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται τόσο η ειδίκευση, όσο και η συμβολή τους στην καλλιέργεια και

ανάπτυξη της πρωτογενούς επιστημονικής έρευνας, αλλά και στη διαμόρφωση και προαγωγή της επιστημονικής σκέψης.

Αντικείμενο του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Αρχειονομίας - Βιβλιοθηκονομίας του Ιονίου Πανεπιστημίου είναι η «Επιστήμη της Πληροφορίας» με έμφαση στις Νέες Τεχνολογίες της Πληροφορίας και στο ψηφιακό περιβάλλον λειτουργίας του έργου της Πληροφόρησης. Το πρόγραμμα έχει ως κύριο χαρακτηριστικό την έρευνα και την επιστημονική μελέτη του αντίστοιχου πεδίου.

Τα γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ. οργανώνεται και υλοποιείται στις ακόλουθες δυο κατευθύνσεις:

1. Επιστήμη της Πληροφορίας - Διοίκηση και Οργάνωση Βιβλιοθηκών με έμφαση στις Νέες Τεχνολογίες της Πληροφορίας.
2. Επιστήμη της Πληροφορίας - Υπηρεσίες Πληροφόρησης σε Ψηφιακό Περιβάλλον.

Η πρώτη από τις δύο παραπάνω κατευθύνσεις υλοποιείται σε σύμπραξη με το Τμήμα Βιβλιοθηκονομίας της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας του ΤΕΙ Αθήνας και πραγματοποιείται στις εγκαταστάσεις του ΤΕΙ στην Αθήνα. Η δεύτερη από τις δύο παραπάνω κατευθύνσεις υλοποιείται με την αποκλειστική ευθύνη του Τμήματος Αρχειονομίας - Βιβλιοθηκονομίας του Ιονίου Πανεπιστημίου και πραγματοποιείται στις εγκαταστάσεις του Πανεπιστημίου στην Κέρκυρα.

Άρθρο 3

Μεταπτυχιακοί Τίτλοι

Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Αρχειονομίας- Βιβλιοθηκονομίας του Ιονίου Πανεπιστημίου απονέμει:

α. Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.) στις κατευθύνσεις:

1. Επιστήμη της Πληροφορίας- Διοίκηση και Οργάνωση Βιβλιοθηκών με έμφαση στις Νέες Τεχνολογίες της Πληροφορίας
2. Επιστήμη της Πληροφορίας- Υπηρεσίες Πληροφόρησης σε Ψηφιακό Περιβάλλον.

β. Διδακτορικό Δίπλωμα (Δ.Δ.) στην Επιστήμη της Πληροφορίας.

Άρθρο 4

Κατηγορίες Πτυχιούχων

Στο Π.Μ.Σ. γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι Τμημάτων Βιβλιοθηκονομίας Πανεπιστημίων και ΤΕΙ, καθώς και πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων των Πανεπιστημίων της χώρας ή της αλλοδαπής.

Άρθρο 5

Χρονική διάρκεια

Η χρονική διάρκεια για την απονομή των κατά το άρθρο 3 τίτλων ορίζεται για το Μεταπτυχιακό

Δίπλωμα Ειδίκευσης σε τρία (3) τουλάχιστον διδακτικά εξάμηνα και για το Διδακτορικό Δίπλωμα σε έξι (6), τουλάχιστον, επιπλέον εξάμηνα από τη λήξη του Μ.Δ.Ε..

Άρθρο 6

Πρόγραμμα Μαθημάτων

Τα μαθήματα ορίζονται σε 12 ανά κατεύθυνση και κατανέμονται ανά εξάμηνο ως εξής: 6 μαθήματα στο 1^ο εξάμηνο, 6 μαθήματα στο 2^ο εξάμηνο, ενώ το τρίτο εξάμηνο αφιερώνεται στην εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας.

Αναλυτικότερα, τα μαθήματα, η διδακτική και ερευνητική απασχόληση, οι πρακτικές ασκήσεις και οι κάθε είδους εκπαιδευτικές και ερευνητικές δραστηριότητες για την απονομή των κατά το άρθρο 3 τίτλων ορίζονται ανά κατεύθυνση ως ακολούθως:

1. Για το Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης:

Κατεύθυνση: «Επιστήμη της Πληροφορίας - Διοίκηση και Οργάνωση Βιβλιοθηκών με έμφαση στις Νέες Τεχνολογίες της Πληροφορίας»

1^ο ΕΞΑΜΗΝΟ

Υποχρεωτικά

- Γενικές Αρχές και Σύγχρονες Τάσεις Διοίκησης & Οργάνωσης
- Η Επιστήμη της Πληροφόρησης στο Σύγχρονο Περιβάλλον
- Ψηφιακές Βιβλιοθήκες

Υποχρεωτικά Επιλογής (Επιλογή τριών από τα πέντε)

- Εθνικές και Διεθνείς Πολιτικές Πληροφόρησης
- Αξιολόγηση Συστημάτων και Υπηρεσιών Πληροφόρησης
- Κυβερνητική Πληροφόρηση
- Πληροφοριακά Συστήματα
- Διατήρηση Ψηφιακών Τεκμηρίων

2^ο ΕΞΑΜΗΝΟ

Υποχρεωτικά

- Διοίκηση & Οργάνωση Προσωπικού
- Σύγχρονα Θέματα Διαχείρισης Υλικού
- Τεχνολογίες της Πληροφορίας

Υποχρεωτικά Επιλογής (Επιλογή τριών από τα πέντε)

- Μεταδεδομένα στο Ψηφιακό Περιβάλλον
- Δίκαιο και Δεοντολογία της Πληροφορίας
- Από τις Υπηρεσίες Πληροφόρησης στο Ηλεκτρονικό Επιχειρείν

- Ηλεκτρονική Δημοσίευση
- Διαχείριση Γνώσης

Κατεύθυνση: «Επιστήμη της Πληροφορίας - Υπηρεσίες Πληροφόρησης σε Ψηφιακό Περιβάλλον»

1° ΕΞΑΜΗΝΟ

Υποχρεωτικά

- Η Επιστήμη της Πληροφόρησης στο Σύγχρονο Περιβάλλον
- Πληροφοριακά Συστήματα
- Συστήματα Επικοινωνίας & Δίκτυα

Υποχρεωτικά Επιλογής (Επιλογή τριών από τα πέντε)

- Εθνικές και Διεθνείς Πολιτικές Πληροφόρησης
- Αξιολόγηση Συστημάτων και Υπηρεσιών Πληροφόρησης
- Κυβερνητική Πληροφόρηση
- Γενικές Αρχές και Σύγχρονες Τάσεις Διοίκησης & Οργάνωσης
- Διατήρηση Ψηφιακών Τεκμηρίων

2° ΕΞΑΜΗΝΟ

Υποχρεωτικά

- Μεταδεδομένα στο Ψηφιακό Περιβάλλον
- Τεχνολογίες της Πληροφορίας
- Ψηφιακές Βιβλιοθήκες

Υποχρεωτικά Επιλογής (Επιλογή τριών από τα πέντε)

- Σύγχρονα Θέματα Διαχείρισης Υλικού
- Δίκαιο και Δεοντολογία της Πληροφορίας
- Από τις Υπηρεσίες Πληροφόρησης στο Ηλεκτρονικό Επιχειρείν
- Ηλεκτρονική Δημοσίευση
- Διαχείριση Γνώσης

Για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης απαιτούνται 46 διδακτικές μονάδες (12 μαθήματα x 3 δ.μ. το μάθημα και 10 δ.μ. για τη διπλωματική εργασία). Η διπλωματική εργασία εκπονείται κατά τη διάρκεια του 3ου εξαμήνου. Τα υποχρεωτικά μαθήματα καθώς και τα μαθήματα επιλογής, διδάσκονται 3 ώρες την εβδομάδα. Κάθε διδακτική ώρα αντιστοιχεί σε μία διδακτική μονάδα.

Τα μαθήματα περιλαμβάνουν θεωρητική διδασκαλία, παρακολούθηση και συμμετοχή σε σεμινάρια, πρακτική άσκηση, εφαρμογές και συγγραφή δοκιμίων.

Στο τέλος των εξαμήνων οι φοιτητές, εφόσον έχουν εκπληρώσει τις παραπάνω υποχρεώσεις τους, μπορούν να προσέλθουν στις εξετάσεις γραπτές ή προφορικές.

2. Για το Διδακτορικό Δίπλωμα:

Για την απόκτηση Διδακτορικού Διπλώματος εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 12 του Ν.2083/92.

...

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 26 Αυγούστου 2003

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΠΕΤΡΟΣ ΕΥΘΥΜΙΟΥ»

4. Τροποποίηση και διεύρυνση του περιεχομένου του προγράμματος

Η εμπειρία από τη λειτουργία και απήχηση του μεταπτυχιακού προγράμματος, η διαπίστωση ότι σε ένα διεθνές επιστημονικό και επαγγελματικό περιβάλλον ραγδαίων αλλαγών απαιτούνται μεταπτυχιακά προγράμματα με δυνατότητα εκμετάλλευσης πολλαπλών μέσων και πηγών εκπαίδευσης των φοιτητών, αλλά και οι δυνατότητες επέκτασης του όλου προϋπολογισμού και του χρονοδιαγράμματος κάλυψης που επέτρεψε το ΕΠΕΑΕΚ, οδήγησαν, πολύ γρήγορα, σε βελτίωση του προγράμματος. Οδήγησαν, συ-

γκεκριμένα, στην αναγκαία μελέτη και τις απαραίτητες ενέργειες τροποποίησης και διεύρυνσης του εκπαιδευτικού περιεχομένου και, κυρίως, των μέσων και δραστηριοτήτων που θα μπορούσαν να εμπλουτίσουν το τυπικό πρόγραμμα διδασκαλίας, διευρύνοντας, έτσι, τις πηγές και δυνατότητες πρόσληψης γνώσεων και εμπειρίας από τους φοιτητές.

Από την πλευρά του Τμήματος οι αλλαγές που προτάθηκαν και, τελικά, υλοποιήθηκαν αφορούσαν, όπως σημειώθηκε ήδη, το εύρος των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων του Προγράμματος Μεταπτυχιακών

Σπουδών, και, δευτερευόντως, μικρές προσαρμογές στο πρόγραμμα σπουδών. Συγκεκριμένα:

Με την επέκταση του χρονοδιαγράμματος και την αύξηση του προϋπολογισμού του έργου προστίθενται νέες δράσεις, που έχουν προκύψει είτε από νέες διαπιστωμένες ανάγκες είτε από την εμπειρία και τα αποτελέσματα της μέχρι τότε υλοποίησης του έργου. Συγκεκριμένα έχουμε τα ακόλουθα, διευρυμένα ως προς το περιεχόμενο παλαιά έργα ή νέα έργα:

- *Οργάνωση εργαστηρίων (workshops).* Στο πλαίσιο της δράσης αυτής έγινε πρόβλεψη για την οργάνωση δύο εβδομαδιαίων εργαστηρίων – σεμιναρίων, ανά εξάμηνο σπουδών. Τα εργαστήρια αυτά θα είχαν ως στόχο τη σε βάθος συζήτηση και ανάλυση των πιο σημαντικών ζητημάτων του προβλεπομένου προγράμματος
- *Δημιουργία ηλεκτρονικών μαθημάτων.* Το πακέτο αυτό προέβλεπε την ανάπτυξη ολοκληρωμένων σειρών ηλεκτρονικών μαθημάτων, από όσους διδάσκοντες το επιθυμούσαν και είχαν τη δυνατότητα να το κάνουν. Βάση θα αποτελούσε το εκπαιδευτικό υλικό που χρησιμοποιούσαν στα μαθήματά τους, αλλά και η εμπειρία τους από τη διδασκαλία, και τα μαθήματα θα επικεντρώνονταν στο αντικείμενο της εκμετάλλευσης των τεχνολογιών της πληροφορίας για την οργάνωση σύγχρονων και αποτελεσματικότερων συστημάτων και υπηρεσιών Πληροφόρησης. Τα μαθήματα αυτά θα μπορούσαν, μέσα από το σύστημα ηλεκτρονικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, που εγκαθιστούσε τότε και έχει ήδη εγκαταστήσει το Ιόνιο Πανεπιστήμιο, να χρησιμοποιηθούν τόσο από τους φοιτητές του προγράμματος, για εμβάθυνση και διεύρυνση των γνώσεών τους, όσο και από μελλοντικούς φοιτητές ενός ενδεχόμενου εξ αποστάσεως προσφερομένου προγράμματος σπουδών
- *Οργάνωση σειράς διαλέξεων και παρουσιάσεων* από ειδικευμένους επιστήμονες του εσωτερικού και του εξωτερικού, από έμπειρους επαγγελματίες, καθώς και από εκπροσώπους εταιρειών που ειδικεύονται σε θέματα νέων τεχνολογιών της πληροφορίας. Η με αυτό τον τρόπο διεύρυνση του περιεχομένου του ΠΜΣ θα επέτρεπε

την εκμετάλλευση, προς όφελος των φοιτητών, της εμπειρίας και γνώσης καταξιωμένων ακαδημαϊκών από τη διεθνή πανεπιστημιακή κοινότητα και επαγγελματιών με πολύχρονη επαγγελματική εμπειρία. Θα επέτρεπε, επίσης, την προσέγγιση της θεωρητικής διερεύνησης των σχετικών προβλημάτων που επιχειρεί το ΠΜΣ, με τις πραγματικότητες, τις δυσκολίες και τις δυνατότητες που προσφέρει το σύγχρονο επαγγελματικό και τεχνολογικό περιβάλλον.

- *Οργάνωση ειδικών εκδηλώσεων*, που θα είχαν ως στόχο την ευρύτερη γνωστοποίηση του έργου του προγράμματος και των φοιτητών και την ανταλλαγή απόψεων και προβληματισμών μεταξύ φοιτητών, διδασκόντων και επαγγελματιών του χώρου, με στόχο την ουσιαστική ενσωμάτωση των φοιτητών, αλλά και της λειτουργίας του ΠΜΣ στην τρέχουσα επαγγελματική και επιστημονική πραγματικότητα του χώρου της Πληροφόρησης. Προβλεπόταν, συγκεκριμένα, η οργάνωση ανοικτών συναντήσεων – συζητήσεων, ανά εκπαιδευτικό εξάμηνο, μεταξύ φοιτητών, διδασκόντων και επιλεγμένων επαγγελματιών του χώρου. Προβλεπόταν, επίσης, πιο συγκεκριμένα, η οργάνωση δύο ανοικτών εκδηλώσεων, ανά εκπαιδευτικό έτος, για τη δημόσια παρουσίαση και συζήτηση επιλεγμένων διπλωματικών εργασιών των μεταπτυχιακών φοιτητών.

Για την τροποποίηση του ΠΜΣ, ως περιεχομένου, χρονοδιαγράμματος και προϋπολογισμού, υποβλήθηκε σχετικό τεχνικό δελτίο, το οποίο και εγκρίθηκε με την απόφαση με αριθμό 114582 π.έ./Β7 (5), η οποία και τροποποιούσε την προηγούμενη σχετική εγκριτική απόφαση. Αξίζει να σημειώσουμε εδώ ότι η νέα απόφαση τροποποιεί ορισμένα μαθήματα, επεκτείνει τη χρονική διάρκεια και αυξάνει τον προϋπολογισμό του έργου, ο οποίος τώρα φτάνει τις 491.100 ευρώ.

5. Η Υλοποίηση του Προγράμματος

5.1 Ο Κανονισμός Λειτουργίας

Για την υλοποίηση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, το οποίο ήταν και το πρώτο το οποίο λειτούργησε στο Τμήμα, διαμορφώθηκε ένας εξαιρετικά λεπτομερής πρότυπος κανονισμός λειτουργίας των μεταπτυχιακών σπουδών, ο οποίος εξασφάλιζε τη συμφωνία της λειτουργίας του προγράμματος, τόσο με τους σχετικούς νόμους, όσο και με τις κατά περίπτωση αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης Ειδικής Σύθεσης του Τμήματος.

5.2. Οι Φοιτητές του Προγράμματος

Σε ό,τι αφορά την προσέλευση και επιλογή των μεταπτυχιακών φοιτητών, το Τμήμα έλαβε τις ακόλουθες δύο αποφάσεις, οι οποίες ίσχυσαν σε όλη τη διάρκεια λειτουργίας του προγράμματος. Συγκεκριμένα αποφασίσθηκε ότι:

- Η εισαγωγή των φοιτητών στο πρόγραμμα, 20 ανά κατεύθυνση, θα γινόταν με βάση μια διαδικασία επιλογής, η οποία περιλάμβανε γραπτές εξετάσεις σε δύο μαθήματα και προφορική συνέντευξη των υποψηφίων. Οι λεπτομέρειες της διεξαγωγής των εξετάσεων (ορισμός εξεταστών και εξεταστικών επιτροπών κλπ.) παρουσιάζονται αναλυτικά στο κανονισμό, ο οποίος, μνημονεύθηκε ήδη παραπάνω.
- Υποψήφιοι για το πρόγραμμα θα μπορούσαν να είναι πτυχιούχοι ανωτάτων σχολών, προερχόμενοι από οποιοδήποτε γνωστικό πεδίο. Αυτό δεν είναι μόνο μια διεθνής πρακτική για τις μεταπτυχιακές σπουδές στο χώρο της Πληροφόρησης, αλλά και μια, εκ των πραγμάτων, αναγκαιότητα, δεδομένης της διεπιστημονικής φύσης τόσο των σπουδών, όσο και της έρευνας και της επαγγελματικής πρακτικής στο συγκεκριμένο χώρο.

Για την αποτελεσματικότερη και ευρύτερη ενημέρωση των ενδιαφερομένων να παρακολουθήσουν το πρόγραμμα οι σχετικές ετήσιες προκηρύξεις δημοσιεύονταν, όπως προβλέπει ο νόμος, στον τύπο, αλλά και

στη σχετική ιστοσελίδα του Γ΄ ΚΠΣ (<http://www.info3kps.gr>), όπως και σε ιστοσελίδα που αναπτύχθηκε ειδικά γι' αυτό το σκοπό στον ιστοτόπο του Ιονίου Πανεπιστημίου και στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.ionio.gr/tab/msc>. Πρέπει να σημειωθεί ότι η συγκεκριμένη ιστοσελίδα αναπτύχθηκε με στόχο τόσο την ενημέρωση των δυνητικών νέων υποψήφιων φοιτητών, όσο και τη γενικότερη εξυπηρέτηση των μεταπτυχιακών φοιτητών και την υποστήριξη της όλης λειτουργίας του προγράμματος. Συγκεκριμένα σε αυτήν δημοσιεύονταν όλες οι πληροφορίες σχετικά με το ΠΜΣ (προκήρυξη, πρόγραμμα μαθημάτων, ανακοινώσεις, κανονισμός λειτουργίας του ΠΜΣ, αποτελέσματα εξετάσεων, κλπ.) καθώς επίσης υπήρχε πάντοτε δημοσιευμένη και η τελευταία, κάθε φορά, προκήρυξη για την εισαγωγή νέων φοιτητών (<http://www.ionio.gr/msc/proclamation.htm>).

Στο πλαίσιο της υποστήριξης του προγράμματος προς τους φοιτητές περιλαμβανόταν και η πρόβλεψη, σύμφωνα με το Τεχνικό Δελτίο του Έργου, της χορήγησης υποτροφιών στους δύο μεταπτυχιακούς φοιτητές οι οποίοι εισάγονταν πρώτοι στις κατευθύνσεις του ΠΜΣ (Αθήνα και Κέρκυρα), αλλά και σε αυτούς που διακρίνονταν για την απόδοσή τους στα δύο πρώτα εξάμηνα σπουδών, δεδομένου ότι το τρίτο εξάμηνο αφορούσε αποκλειστικά τη συγγραφή της διπλωματικής τους εργασίας

Στη διάρκεια των ακαδημαϊκών περιόδων που λειτουργήσε το ΠΜΣ έχουν εισαχθεί στο πρόγραμμα 205 συνολικά φοιτητές, 104 στην κατεύθυνση της Αθήνας και 101 στην κατεύθυνση της Κέρκυρας. Συγκεκριμένα, η διακύμανση αιτήσεων των ενδιαφερομένων και ο τελικός αριθμός εισαχθέντων ανά κατεύθυνση είχε ως εξής:

Κατεύθυνση «Διοίκηση και Οργάνωση Βιβλιοθηκών με Εμφαση στις Νέες Τεχνολογίες της Πληροφορίας» (Αθήνα)

ΑΚΑΔ. ΕΤΟΣ		2003-4	2004-5	2005-6	2006-7	2007-8
Αιτήσεις		142	95	79	89	99
Πρόελευση υποψηφίων	TAB	28	30	24	22	14
	Άλλα πτυχία	114	65	55	67	85
Διαθέσιμες θέσεις		20	20	20	20	20
Εισαχθέντες*		21	21	20	21	21

* Εισάγονται επιπλέον υποψήφιοι, αν έχουν ισοβαθμίσει με τον τελευταίο επιτυχόντα

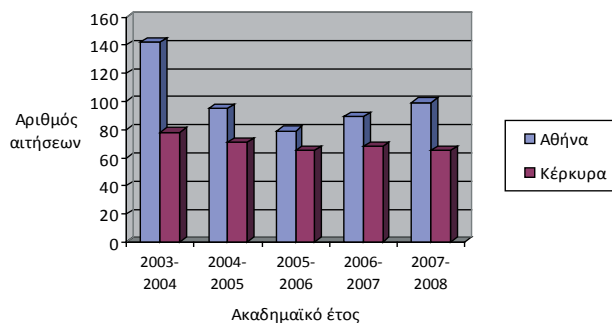
Κατεύθυνση «Επιστήμη της Πληροφορίας – Υπηρεσίες Πληροφόρησης σε Ψηφιακό Περιβάλλον» (Κέρκυρα)

ΑΚΑΔ. ΕΤΟΣ		2003-4	2004-5	2005-6	2006-7	2007-8
Αιτήσεις		78	71	65	68	65
Προέλευση υποψηφίων	TAB	28	33	29	40	23
	Άλλα πτυχία	50	38	36	28	42
Διαθέσιμες θέσεις		20	20	20	20	20
Εισαχθέντες*		20	20	21	20	20

* Εισάγονται επιπλέον υποψήφιοι, αν έχουν ισοβαθμίσει με τον τελευταίο επιτυχόντα

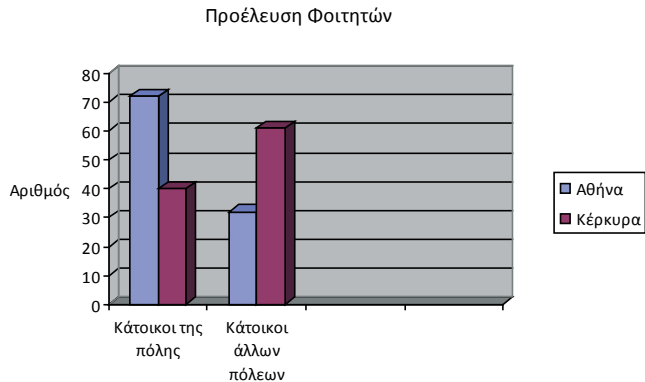
Η διακύμανση των αιτήσεων ενδιαφερομένων στη διάρκεια του προγράμματος και η σχετική σύγκριση μεταξύ των κατευθύνσεων Αθήνας και Κέρκυρας φαίνονται στο διάγραμμα που ακολουθεί:

Διακύμανση Υποψηφιοτήτων ΠΜΣ

Είναι προφανές ότι το πλήθος των αιτήσεων των ενδιαφερομένων να παρακολουθήσουν το πρόγραμμα είναι σταθερά υψηλότερο για την κατεύθυνση της Αθήνας, πράγμα που οφείλεται, φυσικά, τόσο στο γεγονός ότι το πλήθος των δυνητικών υποψηφίων φοιτητών είναι πολύ μεγαλύτερο στην πρωτεύουσα, όσο και στο ότι η πρόσβαση στην πόλη αυτή είναι πολύ πιο εύκολη για ενδιαφερόμενους υποψήφιους που δεν είναι μόνιμοι κάτοικοι της Αθήνας ή της Κέρκυρας. Είναι χαρακτηριστικό ότι από το σύνολο των 104 εισαχθέντων στην κατεύθυνση της Αθήνας φοιτητών οι 72 είναι κάτοικοι αυτής της πόλης, ενώ οι υπόλοιποι 32, μόνιμοι κάτοικοι διαφόρων άλλων πόλεων της χώρας. Αντίστοιχα για την Κέρκυρα, από το σύνολο των 101

εισαχθέντων στο πρόγραμμα φοιτητών, μόνιμοι κάτοικοι της πόλης είναι 40, ενώ μόνιμοι κάτοικοι άλλων πόλεων της χώρας είναι 61. Τα σχετικά στοιχεία συνοψίζονται στο ακόλουθο διάγραμμα.

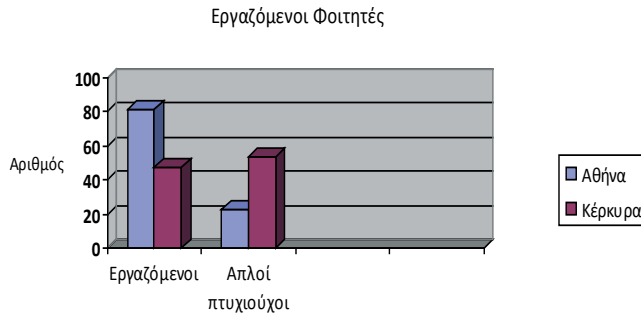

Η αντίθεση μεταξύ Αθηνών και Κέρκυρας σε ό,τι αφορά τη δυνατότητα των δύο πόλεων να τροφοδοτήσουν το πρόγραμμα με φοιτητές είναι προφανής και δικαίωνει, μεταξύ των άλλων την επιλογή των δύο ιδρυμάτων να συμπράξουν και να προσφέρουν δύο κατευθύνσεις κατά την υλοποίηση του προγράμματος.

Σημαντική υπήρξε και πρέπει να τονισθεί ιδιαίτερα εδώ η συμμετοχή εργαζομένων φοιτητών στο πρόγραμμα, πράγμα αναμενόμενο, δεδομένου ότι:

- Το συγκεκριμένο πρόγραμμα υπήρξε το πρώτο και μοναδικό μέχρι σήμερα πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών στη χώρα και στο συγκεκριμένο επιστημονικό και επαγγελματικό τομέα.
- Οι ραγδαίες εξελίξεις στο χώρο της Πληροφόρησης τα τελευταία χρόνια είχαν καταστήσει επιτακτική και ιδιαίτερα επιθυμητή την προοπτική μετεκπαίδευσης, ενημέρωσης και εξειδίκευσης στα νέα δεδομένα που έχει δημιουργήσει το ψηφιακό περιβάλλον άσκησης των δραστηριοτήτων της Πληροφόρησης.

Συγκεκριμένα, στο σύνολο των 104 εισαχθέντων στο πρόγραμμα και στην κατεύθυνση της Αθήνας οι εργαζόμενοι ανέρχονται σε 81, ενώ οι αντίστοιχοι αριθμοί για την Κέρκυρα είναι 101 και 47. Τα σχετικά στοιχεία συνοψίζονται στο ακόλουθο διάγραμμα:

Και σε αυτή την περίπτωση η προφανής αντίθεση μεταξύ Αθήνας και Κέρκυρας σε ό,τι αφορά το βαθμό συμμετοχής εργαζομένων στο σύνολο των φοιτητών οφείλεται, όπως είναι εύκολο να υποθέσει κανείς, στην πολύ ευρύτερη επαγγελματική αγορά της Αθήνας, αλλά και στην ευχέρεια που παρείχε η κατεύθυνση της Αθήνας σε ήδη εργαζόμενους επαγγελματίες να παρακολουθήσουν το πρόγραμμα. Πρέπει να σημειωθεί εδώ ότι προκειμένου να διευκολύνει αυτή την κατηγορία φοιτητών το Τμήμα αποφάσισε τη διεξαγωγή των μαθημάτων τις απογευματινές ώρες. Κάτι τέτοιο επέτρεπε στους εργαζόμενους φοιτητές να παρακολουθήσουν το πρόγραμμα, χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα από την υπηρεσία τους, πέρα από το προφανές γεγονός του ιδιαίτερου φόρτου εργασίας που αντιμετώπισαν οι ίδιοι. Πρέπει, επίσης, να σημειωθεί ότι οι εργαζόμενοι αυτοί φοιτητές, παρά τον εξαιρετικά μεγάλο φόρτο εργασίας που είχαν να αντιμετωπίσουν, ανταποκρίθηκαν με ιδιαίτερη επιτυχία στις απαιτήσεις του προγράμματος.

5.3 Το Διδακτικό Προσωπικό

Σύμφωνα με τις σχετικές προβλέψεις της πρότασης, αλλά και τις αποφάσεις έγκρισης του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, το διδακτικό έργο ανέλαβαν και έφεραν, με ιδιαίτερη επιτυχία, σε πέρας τα μέλη του διδακτικού προσωπικού των δύο εμπλεκόμενων τμημάτων. Στη διδακτική υλοποίηση του προγράμματος, στις δύο κατευθύνσεις του, συνέβαλαν τα περισσότερα από τα μέλη του ΔΕΠ του Τμήματος Αρχαιονομίας – Βιβλιοθηκονομίας του Ιονίου Πανεπιστημίου, μέλη ΕΠ του Τμήματος Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης του ΑΤΕΙ Αθήνας, αλλά και άλλων τμημάτων του ίδιου ιδρύματος, όσο και μέλη του διδακτικού προσωπικού άλλων πανεπιστημίων. Η συμμετοχή διδασκόντων από άλλα πανεπιστήμια υπήρξε απολύτως απαραίτητη, δεδομένης τόσο της διεπιστημονικής φύσης του προγράμματος, όσο και των ειδικών απαιτήσεων σε θέματα αιχμής αυτής της περιόδου, η αντιμετώπιση των οποίων απαιτεί και επιβάλλει τη

διεπιστημονική συνεργασία. Από αυτή την άποψη η συμβολή διδασκόντων από άλλα πανεπιστήμια της χώρας υπήρξε εξαιρετικά σημαντική για την επιτυχία του προγράμματος, δεδομένου ότι επέτρεψε την ολοκληρωμένη κάλυψη σημαντικών θεμάτων, για τα οποία οι ειδικότητες των μελών του διδακτικού προσωπικού των δύο εμπλεκόμενων στην υλοποίηση του προγράμματος τμημάτων δεν επαρκούσαν.

Η αναφορά στο διδακτικό προσωπικό που επωμίσθηκε την υλοποίηση του προγράμματος δεν αφορά και δεν μπορεί να αφορά μόνο τους διδάσκοντες που ανέλαβαν να υποστηρίξουν, για πέντε συνεχείς ακαδημαϊκές περιόδους, το προβλεπόμενο τακτικό πρόγραμμα διδασκαλίας, αν και, αναμφίβολα, σε αυτούς πρέπει να πιστωθεί το μεγαλύτερο μέρος της συμβολής στην επιτυχία του προγράμματος και την επίτευξη των εκπαιδευτικών του στόχων.

Παρ' όλα αυτά, στην υλοποίηση του διδακτικού έργου στην ολοκληρωμένη του μορφή, στη μορφή, δηλαδή, ενός ειδικά σχεδιασμένου και με συγκεκριμένους στόχους συνόλου εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων πολλαπλών μορφών (π.χ. μαθημάτων, εργασιών, διπλωματικών εργασιών, ειδικών σεμιναρίων και εργαστηρίων, παρουσιάσεων εργασιών, ειδικών διαλέξεων από αναγνωρισμένους επαγγελματίες του χώρου κλπ.) συνέβαλαν αποφασιστικά και άλλοι. Πρόκειται για ένα σημαντικό αριθμό εξεχόντων ειδικών του χώρου ή συναφών γνωστικών πεδίων, οι οποίοι προέρχονταν είτε από τον ακαδημαϊκό είτε από τον επαγγελματικό χώρο και οι οποίοι υποστήριξαν εκπαιδευτικά το πρόγραμμα με πολλαπλούς τρόπους. Στους τρόπους αυτούς περιλαμβάνονταν διαλέξεις για ειδικά θέματα, διδασκαλία σε ειδικά σεμινάρια και εργαστήρια, συμμετοχή σε οργανωμένα στο πλαίσιο του προγράμματος συνέδρια, συμμετοχή σε επιτροπές εξέτασης πτυχιικών εργασιών κλπ.

Τα μέλη του διδακτικού προσωπικού των εμπλεκόμενων τμημάτων είναι γνωστά. Στους εξωτερικούς συνεργάτες όμως, οι οποίοι συνέβαλαν σημαντικότερα στην επιτυχία του προγράμματος, οφείλεται, ως ελάχιστη ανταπόδοση, η μνεία των ονομάτων και της συμμετοχής τους. Για το λόγο αυτό ο σχετικός κατάλογος παρατίθεται σε παράρτημα στο τέλος αυτής της παρουσίασης.

5.4 Το Εκπαιδευτικό Περιεχόμενο

Η συνολική διάρκεια σπουδών του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών ήταν, όπως φαίνεται και στις τυπικές αποφάσεις έγκρισης του προγράμματος, τρία (3) ακαδημαϊκά εξάμηνα. Συγκεκριμένα, τα δύο πρώτα συνιστούσαν υποχρεωτική εκπαιδευτική παρακολούθηση μαθημάτων και το τρίτο αφορούσε την εκπόνηση Μεταπτυχιακής Εργασίας. Κατά τη διάρκεια του τρίτου εξαμήνου σπουδών οι μεταπτυχιακοί φοιτητές είχαν την υποχρέωση να συγγράψουν τη μεταπτυχιακή τους εργασία, η παράδοση της οποίας ήταν απαραίτητη για την απόκτηση του μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών. Οι μεταπτυχιακές αυτές εργασίες, οι οποίες εξετάζονταν από τριμελείς πάντοτε επιτροπές σε δημόσια παρουσίαση, οριζόνταν κάθε χρόνο από τη Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύθεσης του τμήματος Αρχαιονομίας – Βιβλιοθηκονομίας.

Ο σχεδιασμός του ΠΜΣ και για τις δύο κατευθύνσεις έδωσε ιδιαίτερη σημασία στη θεώρηση των διαδικασιών και των μέσων αξιολόγησης των φοιτητών ως ουσιώδους τμήματος της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Οι φοιτητές, έτσι, πέρα από την απόκτηση εξειδικευμένων γνώσεων, εθίστηκαν στην ερευνητική διαδικασία, στην ομαδική προσέγγιση των ερευνητικών προβλημάτων, στη μεθοδική οργάνωση του ερευνητικού τους υλικού και, τέλος στην τεχνική της παρουσίασης ενώπιον του κοινού.

Η επιτυχία και αναγκαιότητα του προγράμματος δεν καταγράφεται μόνο στον αριθμό των πτυχιούχων που εξειδικεύονται, αποφοιτούν και στελεχώνουν τις σχετικές θέσεις και υπηρεσίες της χώρας, αλλά και στο πλήθος των ειδικών εργασιών για σχετικά θέματα που προκύπτουν από το πρόγραμμα (π.χ. διπλωματικών εργασιών, ανακοινώσεων σε συνέδρια, άρθρων σε περιοδικά κλπ.). Κατάλογος των διπλωματικών εργασιών των φοιτητών δημοσιεύεται εδώ, στο Παράρτημα Α. Παράλληλα το πρόγραμμα έχει αποτελέσει ήδη το σημαντικότερο, αν όχι το μοναδικό, στη χώρα φυτώριο νέων ερευνητών, μια και αρκετοί από τους διπλωματούχους του προχωρούν ήδη στη σύνταξη διδακτορικών διατριβών.

Σε απτά αποτελέσματα η επιτυχία του προγράμματος οφείλεται καταρχήν στον καινοτομικό του χαρακτήρα, μια και αποφασίσθηκε να στοχεύσει στο εξαιρετικά σημαντικό για την εποχή μας πρόβλημα της διαχείρισης της πληροφορίας, σε μια περίοδο ταχύτατης διεύρυνσης του όγκου, των

μορφών και της σημασίας της πληροφορίας. Οφείλεται, επίσης, στο γεγονός ότι αποτέλεσε το μοναδικό μεταπτυχιακό πρόγραμμα, στο συγκεκριμένο επιστημονικό τομέα, που προσφέρθηκε στη χώρα μας.

Το εκπαιδευτικό περιεχόμενο του προγράμματος είχε, ασφαλώς, ως ραχοκοκαλιά, το τυπικό πρόγραμμα διδασκαλίας, όπως αυτό φαίνεται στις σχετικές εγκριτικές αποφάσεις που παρατέθηκαν παραπάνω, σε συνδυασμό, βέβαια, με τις προβλεπόμενες και συνδεδεμένες με το τυπικό πρόγραμμα παράλληλες εκπαιδευτικές δραστηριότητες και υποχρεώσεις των φοιτητών

(π.χ. εργασίες κατά μάθημα, διπλωματική εργασία κλπ.). Όπως, όμως, σημειώθηκε ήδη και παραπάνω, το τυπικό πρόγραμμα συμπληρώθηκε από μια σειρά άλλων εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων, στην προσπάθεια, αφενός μεν, να επιτευχθεί μια, κατά το δυνατόν, σφαιρική και ολοκληρωμένη παρουσίαση των σχετικών θεμάτων στους φοιτητές, αλλά και, αφετέρου, να καταστεί δυνατή η παρακολούθηση μιας πραγματικότητας, η οποία μεταβαλλόταν και μεταβάλλεται ακόμη με ραγδαίους ρυθμούς. Παράλληλα, θεωρήθηκε αναγκαίο να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση σε ορισμένα από τα θέματα και προβλήματα που δημιούργησε το νέο ψηφιακό περιβάλλον λειτουργίας της πληροφορίας και ειδικά, όπως είναι ευνόητο, σε εκείνα που παρουσιάζουν τη μεγαλύτερη πολυπλοκότητα, δυσκολία και σοβαρότητα για το χώρο της Πληροφόρησης.

Οι παράλληλες αυτές δραστηριότητες πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο του κανονικού προγράμματος και χωρίς καμιά παραβίασή του, με την εκμετάλλευση ακόμη και του ελάχιστου ελεύθερου χρόνου που θα μπορούσε να εξευρεθεί στο ήδη εξαιρετικά βαρυφορτωμένο πρόγραμμα των φοιτητών. Πρέπει, με αυτή την ευκαιρία, να σημειωθεί και να εξαρθεί

εδώ η εξαιρετική φιλοτιμία που επέδειξαν, όλα αυτά τα χρόνια, οι φοιτητές, οι οποίοι, και, μεταξύ αυτών, κυρίως, οι εργαζόμενοι, δεν διαμαρτυρήθηκαν ποτέ για τον, συχνά, υπερβολικό φόρτο εργασίας τους στο πλαίσιο του προγράμματος. Αντίθετα, επέδειξαν ιδιαίτερη επιμέλεια και ενδιαφέρον, με αποτέλεσμα τη δημιουργία μιας ολόκληρης σειράς εξειδικευμένων επιστημόνων και επαγγελματιών, αλλά και την παραγωγή ενός πλήθους ιδιαίτερα επιτυχημένων εργασιών.

Στο πλαίσιο των παράλληλων προς το τυπικό πρόγραμμα εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων πραγματοποιήθηκαν οι ομάδες ειδικών εκδηλώσεων που αναφέρονται στη συνέχεια.

5.4.1. Ειδικές παρουσιάσεις στο πλαίσιο των μαθημάτων

Αυτή η μορφή εκπαιδευτικής δραστηριότητας περιλάμβανε την πρόσκληση ενός ειδικού επιστήμονα ή αναγνωρισμένου στο χώρο επαγγελματία για την παρουσίαση ενός θέματος στο πλαίσιο, κατά την ώρα και άμεσα σχετικού με συγκεκριμένο μάθημα του τυπικού προγράμματος διδασκαλίας. Η υποκείμενη συλλογιστική μιας τέτοιας μορφής εκδήλωσης ήταν η παρεχόμενη, έτσι, δυνατότητα διεύρυνσης του πεδίου της θεωρητικής διδασκαλίας, αλλά και σύνδεσής του με την τρέχουσα και εκτός ακαδημαϊκού περιβάλλοντος επιστημονική και επαγγελματική πραγματικότητα. Στο πλαίσιο αυτής της προοπτικής κλήθηκαν και παρουσίασαν θέματα κατά περίπτωση ειδικοί, διευθυντές μεγάλων βιβλιοθηκών κλπ.

5.4.2 Διαλέξεις

Η οργάνωση ειδικών διαλέξεων αφορούσε, πάντοτε, ένα ειδικό και εξαιρετικής σημασίας θέμα, το οποίο εντασσόταν στα ειδικά ενδιαφέροντα του προγράμματος, χωρίς όμως να συνδέεται άμεσα με το προβλεπόμενο περιεχόμενο διδασκαλίας ενός συγκεκριμένου μαθήματος του τυπικού προγράμματος. Στο πλαίσιο αυτό πραγματοποιήθηκε η ακόλουθη σειρά διαλέξεων.

Το ακαδημαϊκό έτος 2005-2006 πραγματοποιήθηκαν τέσσερις (4) διαλέξεις, μία (1) στην κατεύθυνση της Αθήνας, στις 02/05/2006 και τρεις (3) στην κατεύθυνση της Κέρκυρας στις 03/05/2006, 04/05/2006 και 16/05/2006 αντίστοιχα. Ειδικότερα, στο πλαίσιο των ενδιαφερόντων του μαθήματος «Δίκαιο και Δεοντολογία της Πληροφορίας» πραγματοποιήθηκε, στις 02/05/2006,

στις εγκαταστάσεις του ΑΤΕΙ Αθηνών, ομιλία από την Καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Sacred Heart, Frances S. Grodzinsky με θέμα: «*P2P Networks and the Verizon v. RIAA Case: implications for the Personal Privacy and Intellectual Property*».

Η κα Frances S. Grodzinsky πραγματοποίησε, επίσης, δύο (2) διαλέξεις και στην κατεύθυνση της Κέρκυρας, στις 03/05/2006 στο χώρο της Αναγνωστικής Εταιρείας της Κέρκυρας, με θέμα «*Women on the Internet: identity and empowerment*» και στις 04/05/2006 στις εγκαταστάσεις του Ιονίου Πανεπιστημίου, στο κτήριο Καλυψώ, με θέμα «*P2P Networks and the Verizon v. RIAA Case: implications for the Personal Privacy and Intellectual Property*».

Στις 16/05/2006, τέλος, και στις εγκαταστάσεις του Ιονίου Πανεπιστημίου, στο κτήριο Καλυψώ, πραγματοποιήθηκε μία ακόμη διάλεξη από την Κα. Άννα Φράγκου, Προϊσταμένη της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, με θέμα: «*Νέες τεχνολογίες, νέες Βιβλιοθήκες και νέα ... προβλήματα: τα πνευματικά δικαιώματα στην ψηφιακή εποχή*».

Το ακαδημαϊκό έτος 2006-2007 πραγματοποιήθηκαν τρεις (3) διαλέξεις, δύο (2) στην κατεύθυνση της Κέρκυρας και μία (1) στην κατεύθυνση της Αθήνας, στις 11/05/2007, 26/11/2007 και 15/05/2007 αντίστοιχα.

Συγκεκριμένα, στις εγκαταστάσεις του Ιονίου Πανεπιστημίου, στο κτήριο Καλυψώ, και στις 11/05/2007, πραγματοποιήθηκε διάλεξη από τη Δρ. Ν. Μαρία – Δάφνη Παπαδοπούλου, LL.M., Δικηγόρο και Επιστημονικό Συνεργάτη του Οργανισμού Πνευματικής Ιδιοκτησίας με θέμα: *«Το ηθικό δικαίωμα του δημιουργού επί του έργου του στις Βιβλιοθήκες και στα Αρχεία»*. Στις 26/11/2007 στο ίδιο κτήριο πραγματοποιήθηκε διάλεξη από τον Ποινικολόγο και Αν. Καθηγητή του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, κ. Θεόδωρο Παπαθεοδώρου, με θέμα: *«Νέες Τεχνολογίες, Κοινωνία του Ελέγχου και Δικαιοσύνη»*. Στις 15/05/2007, τέλος, πραγματοποιήθηκε στις εγκαταστάσεις του ΑΤΕΙ Αθηνών, διάλεξη από τη Δρ. Ειρήνη Σταματούδη, Διευθύντρια του Οργανισμού Πνευματικής Ιδιοκτησίας με θέμα: *«Ο ρόλος του Οργανισμού Πνευματικής Ιδιοκτησίας – Η Πνευματική Ιδιοκτησία σήμερα και στο μέλλον: προβλήματα και προβληματισμοί»*.

Τέλος, το ακαδημαϊκό έτος 2007-2008 πραγματοποιήθηκε, στις 04/04/2008, στις εγκαταστάσεις του Ιονίου Πανεπιστημίου, στο κτήριο Καλυψώ, διάλεξη από την Δρ. Ν. Μαρία – Δάφνη Παπαδοπούλου, LL.M. Δικηγόρο και Επιστημονικό Συνεργάτη του Οργανισμού Πνευματικής Ιδιοκτησίας με θέμα: *«Παράθεση αποσπασμάτων, άσκηση κριτικής και δημιουργία παρωδίας κατά το δίκαιο της πνευματικής ιδιοκτησίας»*.

5.4.3 Ημερίδες

Η λογική της εξοικείωσης των μεταπτυχιακών φοιτητών με τις απαιτήσεις και τα εργαλεία του επιστημονικού διαλόγου, αλλά και η ανάγκη ευρύτερης γνωστοποίησης του προγράμματος και των αποτελεσμάτων της εργασίας των φοιτητών του οδήγησε στην οργάνωση και πραγματοποίηση δύο (2) ημερίδων, μιάς (1) στην κατεύθυνση της Κέρκυρας και μιάς (1) στην κατεύθυνση της Αθήνας, στις 10/10/2007 και 26/10/2007 αντίστοιχα. Το θέμα και των δύο ημερίδων ήταν: *«Μεταπτυχιακές Σπουδές και Ερευνα στο ΤΑΒ: παρουσιάσεις διπλωματικών εργασιών»*. Η ημερίδα για την κατεύθυνση της Κέρκυρας πραγματοποιήθηκε στο κτήριο της Ιονίου Ακαδημίας, ενώ εκείνη για την κατεύθυνση της Αθήνας σε ειδική αίθουσα του ξενοδοχείου Stanley.

Το ακαδημαϊκό έτος 2007-2008 οργανώθηκαν, επίσης, οι ακόλουθες, ειδικού επιστημονικού ενδιαφέροντος, ημερίδες, με στόχο να παρασχεθεί τόσο στους φοιτητές, όσο και σε άλλους ενδιαφερόμενους η δυνατότητα

μιας πιο ενεργητικής και σε βάθος συζήτησης θεμάτων αιχμής και ιδιαίτερου προβληματισμού και για το χώρο της Πληροφόρησης, αλλά και για άλλους συναφείς ή συνδεόμενους χώρους.

Στις 16/05/2008 πραγματοποιήθηκε, σε ειδική αίθουσα εκδηλώσεων του ξενοδοχείου Corfu Palace, ημερίδα με τίτλο «Προσωπικά δεδομένα και Νέες τεχνολογίες: Εφαρμογές στις Υπηρεσίες Πληροφόρησης», στην οποία παρουσιάστηκαν και συζητήθηκαν τα εξής θέματα:

- Ο νόμος 2472/1997: δέκα χρόνια προστασίας προσωπικών δεδομένων
- Τεχνολογία RFID και προσωπικά δεδομένα
- Η ανωνυμοποίηση δεδομένων στις ψηφιακές βάσεις δεδομένων
- Ελληνικές Βιβλιοθήκες και προστασία προσωπικών δεδομένων
- Προσωπικά δεδομένα και ιδιωτικό διεθνές δίκαιο
- Τα προσωπικά δεδομένα στον τραπεζικό τομέα
- Η εκτελεστότητα των αποφάσεων της Αρχής Προστασίας Δεδομένων
- Τεχνολογίες της επιτήρησης Vs προστασία προσωπικών δεδομένων: προς μία νέα ποινικοποίηση του κοινωνικού χώρου

Στην κατεύθυνση της Αθήνας πραγματοποιήθηκε, στις 30/05/2008, σε αίθουσα της Νομικής Βιβλιοθήκης Αθηνών, ημερίδα με τίτλο «Πνευματική Ιδιοκτησία και Νέες Τεχνολογίες». Στην ημερίδα παρουσιάστηκαν και συζητήθηκαν τα ακόλουθα ειδικά θέματα:

- Η έννοια της πρωτοτυπίας
- Νομική προστασία προγραμμάτων Η/Υ
- Τα ψηφιακά δικαιώματα
- Τεχνολογικά μέτρα προστασίας και πνευματική ιδιοκτησία
- Ζητήματα πνευματικής ιδιοκτησίας: linking, framing meta-tagging
- Ιδιωτικό διεθνές δίκαιο και πνευματική ιδιοκτησία
- Αδειες ανοικτού περιεχομένου

5.4.4 Ειδικά Σεμινάρια – Εργαστήρια

Η ανάγκη περαιτέρω εμβάθυνσης των φοιτητών σε ειδικά θέματα που απασχολούν την Επιστήμη της Πληροφόρησης οδήγησε στην επιλογή εκμετάλλευσης του διαθέσιμου, κυρίως στο ενδιάμεσο των διδακτικών εξαμήνων, χρόνου για την οργάνωση ειδικών σεμιναρίων – εργαστηρίων

με ιδιαίτερα εξειδικευμένα θέματα. Στο πλαίσιο αυτής της δραστηριότητας οργανώθηκαν και υλοποιήθηκαν τα ακόλουθα ειδικά σεμινάρια και εργαστήρια.

5.4.4.1 Σεμινάριο με θέμα: «Νευροεπιστήμη – Διαχείριση Γνώσης της Ιατρικής Πληροφορίας»

Την ευθύνη οργάνωσης του σεμιναρίου είχε ο Επ. Καθηγητής του τμήματος Αρχειονομίας - Βιβλιοθηκονομίας του Ιονίου Πανεπιστημίου κ. Μάριος Πούλος. Το σεμινάριο πραγματοποιήθηκε στη μεν κατεύθυνση της Κέρκυρας από τις 03/12/2007 – 07/12/2007, στη δε κατεύθυνση της Αθήνας από τις 10/12/2007 – 17/12/2007. Στο σεμινάριο παρουσιάστηκαν τα εξής θέματα:

- ΗΕΓ και Μεταδεδομένα – Πρότυπο DICOM
- Ιατρικές Οντολογίες
- Νοημοσύνη, Διδακτική & Μάθηση
- Γνωστικές Λειτουργίες & Δυσλειτουργίες του Εγκεφάλου
- Σηματολογική Διαχείριση Εταιρικών Γνώσεων στην Υγεία

5.4.4.2 Σεμινάριο με θέμα «Ελληνικός Πολιτισμός και Υπηρεσίες Πληροφόρησης»

Την ευθύνη οργάνωσης του σεμιναρίου, το οποίο πραγματοποιήθηκε στις 29 και 30/05/2008 σε αίθουσα του νέου κτηρίου των τμημάτων Ιστορίας και Αρχειονομίας – Βιβλιοθηκονομίας είχε ο καθηγητής του Τμήματος Αρχειονομίας - Βιβλιοθηκονομίας του Ιονίου Πανεπιστημίου κ. Θεόδωρος Παππάς.

5.4.4.3 Σεμινάριο με θέμα “The Changing Facets of Information in Information Law”

Το σεμινάριο διοργανώθηκε με την ευθύνη της λέκτορος κ. Μαρίας – Καλλιόπης Κανελλοπούλου - Μπότη και πραγματοποιήθηκε, σε αίθουσα του ξενοδοχείου Corfu Palace, από 27-29 Ιουνίου του 2008. Τα θέματα παρουσίασαν προσκεκλημένοι ομιλητές, οι οποίοι είναι διαπρεπείς και διακεκριμένοι στο χώρο τους

ακαδημαϊκοί και διεθνούς φήμης ερευνητές σε ζητήματα και θέματα του δικαίου της πληροφορίας. Τα θέματα που παρουσιάστηκαν και συζητήθηκαν στο σεμινάριο ήταν τα ακόλουθα:

- The Changing Facets of Information in Information Law
- Information Paradigms and the law in the Information Age
- The moral justification for legal protection of intellectual property
- There is no such thing as too much information: Mill's "moral confrontation" and the importance of diversity
- Football and Information Law: the European Database Right after the Fixtures Decisions
- Genetic Privacy: do we need to revisit information law in the post-human genome era?
- TRIPS and the Challenges of Knowledge Use in Developing Countries
- Transnational dimensions of Information Law
- Breaking Down Digital Barriers. When and How ICT Interoperability Drives Innovation

6. Εργαλεία, Υποδομή, Προοπτικές

Ο σχεδιασμός, η διαμόρφωση των σχετικών τεχνικών δελτίων και η υλοποίηση του όλου έργου πραγματοποιήθηκαν στη βάση μιας λογικής, η οποία δεν περιόριζε το όλο έργο στην απλή λειτουργία, για κάποια χρόνια, ενός μεταπτυχιακού προγράμματος. Απέβλεπε, επίσης, και ενδεχομένως, περισσότερο, στη διαμόρφωση προοπτικών παγίωσης και διεύρυνσης των δυνατοτήτων του Τμήματος για την προσφορά μεταπτυχιακών σπουδών. Κάτι τέτοιο είναι, προφανώς, εξαιρετικά απαραίτητο και με τη δεδομένη

ελληνική και διεθνή κατάσταση της ανώτατης εκπαίδευσης, αλλά και με τις ραγδαίες μεταβολές που χαρακτηρίζουν το χώρο και τα ενδιαφέροντα της Πληροφόρησης.

Εγινε, έτσι, προσπάθεια, στο πλαίσιο εκμετάλλευσης και άλλων παράλληλων προγραμμάτων του ΕΠΕΑΕΚ, να δημιουργηθούν μονιμότερες υποδομές και εργαλεία, αναγκαία στην προσφορά μεταπτυχιακών σπουδών. Αναπτύχθηκε, για το λόγο αυτό, μια εκτεταμένη ειδική βιβλιοθήκη, έγινε προμήθεια ειδικού για τις ανάγκες του προγράμματος εκπαιδευτικού λογισμικού και άρχισε η προσπάθεια ανάπτυξης ηλεκτρονικών μαθημάτων, με την προοπτική να είναι σύντομα δυνατή μια πλήρης και ουσιαστική εκμετάλλευση των δυνατοτήτων που διαθέτει ήδη το Πανεπιστήμιο για την προσφορά προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών από απόσταση. Είναι προφανής η σημασία μιας τέτοιας δυνατότητας, για ένα ειδικό, και επί του παρόντος, μοναδικό πανεπιστημιακό τμήμα, το οποίο λειτουργεί στην περιορισμένη φοιτητική αγορά της Κέρκυρας.

Το συγκεκριμένο πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών ολοκλήρωσε, έτσι, τον κύκλο του, όχι μόνο στελεχώνοντας τον ελληνικό χώρο της Πληροφόρησης με την πρώτη ευρεία γενιά εξειδικευμένων επιστημόνων, αλλά και με τη δημιουργία προϋποθέσεων συνέχισης και διεύρυνσης αυτής της προσπάθειας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΠΤΥΧΙΟΥΧΩΝ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΦΟΙΤΗΤΗ	ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΕΠΟΠΤΗΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ
Αγάθος, Μιχαήλ	Περιγραφή κτηρίων ιστορικού κέντρου Κέρκυρας με το πρότυπο περιγραφής μεταδεδομένων MODS και δημιουργία ιστοτόπου για την παρουσίαση των περιγραφόμενων κτηρίων	Α. Τοράκη
Αγγελής, Σταύρος	Μοντέλα αναπαράστασης χρονικά εξελισσόμενης πληροφορίας και γνώσης στον Παγκόσμιο Ιστό	Ε. Γεργατσούλης
Αλεξίου, Κωνσταντίνος	DTD's για την περιγραφή ηλεκτρονικών δημοσιευμάτων	Ε. Γεργατσούλης
Αμπατζή , Μερόπη	Δίπλωμα ευρεσιτεχνίας σε πρόγραμμα ηλεκτρονικού υπολογιστή	Μ. Κανελλοπούλου-Μπότη
Αποστολοπούλου, Γεωργία	Κωδικοποίηση Αρχαίων Ελληνικών Δραματικών Κειμένων με το Πρότυπο TEI	Ε. Γεργατσούλης
Αρκουμάνης, Αθανάσιος	Προσαρμογή του λογισμικού ψηφιακών βιβλιοθηκών Greenstone στο πρότυπο MODS	Χ. Παπαθεοδώρου
Αυγερινού, Ελένη	Πνευματική ιδιοκτησία & κοινό ζήτημα	Μ. Κανελλοπούλου-Μπότη
Αχιλλέως , Αχιλλέας	Σχεδιασμός μάρκετινγκ στο χώρο των εκδόσεων και του πολιτισμού	Π. Κωσταγιόλας
Βλαχόπουλος, Κωνσταντίνος	Ηλεκτρονικό έγκλημα: Μορφές- πρόληψη-αντιμετώπιση	Ε. Μάγκος
Βλισίδου, Ευδοκία	Πληροφοριακό σύστημα για τις μετατάξεις στο δημόσιο τομέα 2001-2006: οι περιπτώσεις του Υπουργείου Οικονομίας & Οικονομικών και του Υπουργείου Πολιτισμού	Χ. Παπαθεοδώρου
Γεροδήμου, Βασιλική	Βιβλιοθήκες, λογοκρισία και πορνογραφία: Ιστορία και τελευταίες εξελίξεις	Μ. Κανελλοπούλου-Μπότη
Γκούνη, Άννα	Ευρεσιτεχνίες σε φάρμακα και θεραπεία του AIDS	Μ. Κανελλοπούλου-Μπότη
Γκουνταβά, Ευφροσύνη	Τεκμηριωμένη Ιατρική Βιβλιοθηκονομία	Μ. Κανελλοπούλου-Μπότη
Γούσια, Μαριάννα	Υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση	Μ. Μάγκος
Ζαρβαλά, Χαρίκλεια	Technology Acceptance Model: μια εφαρμογή σε ιστοσελίδες βιβλιοθηκών	Χ. Παπαθεοδώρου

Καλογήρου, Στυλιανή	Απόρρητο της Πληροφορίας και Βιβλιοθηκονομία	Μ. Κανελλοπούλου-Μπότη
Κανταρέλης, Σπυρίδων	Δημιουργία ψηφιακής βιβλιοθήκης με χειρόγραφες επιστολές του Νίκου Κιτσίκη. Ψηφιοποίηση, επιλογή και χρήση προτύπου μεταδεδομένων, επιλογή και χρήση λογισμικού για την ανάπτυξη ψηφιακής βιβλιοθήκης	Α. Τοράκη
Καραγκούνη, Ευτυχία	Μετεξέλιξη θεματικών θησαυρών σε φασετικούς, διερεύνηση αυτοματοποίησης	Χ. Παπαθεοδώρου
Καραδημήτρη, Ειρήνη	Διερεύνηση υπηρεσιών κοινωνικής δικτύωσης στους Ο.Τ.Α.	Π. Κωσταγιόλας
Καρούδη, Μαρία	Πνευματική ιδιοκτησία & ορφανά έργα	Μ. Κανελλοπούλου - Μπότη
Κατέχης, Γεώργιος	Ανάπτυξη και περιγραφή πολιτιστικών συλλογών με το πρότυπο CIDOC/CRM και κωδικοποίηση της συλλογής στη γλώσσα οντολογιών OWL	Χ. Παπαθεοδώρου
Κατσίρα , Γεωργία	Βιβλιοθήκη Γενικής Γραμματείας Επικοινωνίας- Γενικής Γραμματείας Ενημέρωσης: επιχειρησιακό σχέδιο βιβλιοθήκης με έμφαση στις Νέες Τεχνολογίες	Ν. Κανελλόπουλος
Καψάλη, Ελένη	Creative commons: άδειες χρήσεως έργων	Μ. Κανελλοπούλου-Μπότη
Κίτσιου, Μαρία	Ποιότητα στις υπηρεσίες Πληροφόρησης: διείσδυση προτύπων στις Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες	Π. Κωσταγιόλας
Κώνστα, Ουρανία	Πνευματική ιδιοκτησία σε βάσεις δεδομένων και η προσβολή της επιστημονικής έρευνας και της ελευθερίας της έκφρασης	Μ. Κανελλοπούλου-Μπότη
Κωστοπούλου, Παναγιώτα	Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών: λειτουργικές, οικονομικές και εργασιακές όψεις.	Δ. Μοσχόπουλος
Λάμπουρα, Σταματέλλα	Ευρυζωνικά δίκτυα	Β. Χρυσικόπουλος - Μ. Μάγκος
Λάσκαρη , Ευαγγελία- Μαρία	Τεχνολογίες κωδικοποίησης OpenURL σε Dublin Core Μεταδεδομένα	Μ.Πούλος
Λάσκαρι, Ελενα	Συστήματα Ηλεκτρονικής Μάθησης	Ε. Μάγκος
Μαμμά, Ελένη	Επισκόπηση προτύπων και εργαλείων για τη διαχείριση εκδόσεων	Ε. Γεργατσούλης

Μελλισάς, Μιλτιάδης	Κλινική περιγραφή ηλεκτροεγκεφαλογραφήματος (ΗΕΓ) με το πρότυπο CDA	Μ. Πούλος
Μητρέλης, Αγγελος	Αξιολόγηση εργαλείων συνεργατικής αναζήτησης της πληροφορίας	Χ. Παπαθεοδώρου
Ντούλια, Περσεφόνη	Τεχνολογίες της Πληροφόρησης και Πολιτικοί Θεσμοί	Δ. Μοσχόπουλος
Παπουτσής, Κωνσταντίνος	Οντολογία πολυμεσικού υλικού	Σ. Καπιδάκης
Πουλημένου, Αλίκη- Σύλβια	Η επεξεργασία ευαίσθητων γενετικών δεδομένων και η βάση δεδομένων της deCODE της Ισλανδίας	Μ. Κανελλοπούλου- Μπότη
Πυλαρινός, Πέτρος	Γεγονότα δόμησης ηχητικών ψηφιακών τεκμηρίων	Σ. Καπιδάκης
Πυργιώτης, Εμμανουήλ	Η ηθική των Χάκερς	Μ. Κανελλοπούλου- Μπότη
Σαββανή, Λουίζα	Ψηφιακές βιβλιοθήκες και πνευματικά δικαιώματα	Μ. Κανελλοπούλου- Μπότη
Σίτας, Ανέστης	Εντοπισμός διπλών βιβλιογραφικών πόρων ή εγγραφών σε ηλεκτρονικές περιγραφές	Σ. Καπιδάκης
Σιώχος, Βασίλης	Ταξινομητικό σχήμα και προφίλ μεταδεδομένων τεκμηρίωσης για εκπαιδευτικό υλικό-Μελέτη περίπτωσης σε εκπαιδευτικό φορέα	Σ. Καπιδάκης
Σκλαβενίτης, Δημήτριος	Κώδικες Δεοντολογίας Αρχειονόμων, Κώδικες Δεοντολογίας Βιβλιοθηκονόμων και Σύγκριση της Επαγγελματικής τους Λειτουργίας μέσα από τους Κώδικες	Μ. Κανελλοπούλου- Μπότη
Σταθοπούλου, Ασημίνα	Πρότυπα Κωδικοποίησης Αρχειακών Εργαλείων Έρευνας (finding aids) και Αντίστοιχες Τεχνικές-Εργαλεία Αναζήτησης, Ανάκτησης, Ανταλλαγής και Προβολής	Ε. Γεργατσούλης
Τζαλαβρά, Μαρίνα	Τεχνικές ανάκτησης πληροφοριών στον (Σημαιολογικό) παγκόσμιο ιστό με χρήση οντολογιών και σημασιολογικής πληροφορίας	Ε. Γεργατσούλης
Τζάλη, Αικατερίνη	Πολιτικές διατήρησης ψηφιακού οπτικοακουστικού υλικού	Ι. Παπαδάκης - Α. Σωτηροπούλου
Τζιλιάνος, Νικόλαος	Ηλεκτρονική ψηφοφορία μέσω Διαδικτύου (internet voting)	Μ. Μάγκος
Τσάκος, Ζαφείριος	Ευφυείς πράκτορες: δημιουργία ενός συλλέκτη πληροφοριών	Μ. Πούλος

Φίλη , Ελένη	Αστική ευθύνη των επιστημόνων της Πληροφόρησης για πλημμελή παροχή υπηρεσιών	Μ. Κανελλοπούλου-Μπότη
Χριστανούδης , Ιωάννης	Dublin Core και κονά Application Profiles για βιβλιοθήκες Δημιουργία ψηφιακής βιβλιοθήκης κάστρων και φρουριών της Στερεάς Ελλάδας χρησιμοποιώντας το πρότυπο VRA	Σ. Καπιδάκης
Χριστογιάννη, Ελένη		Κ. Τοράκη

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΣΤΟ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

A/A	ΟΝΟΜ/ΜΟ	ΙΔΙΟΤΗΤΑ
1	Einar Himma, Kenneth	Associate Professor, Department of Philosophy, Seattle Pacific University
2	Gasser, Urs	Professor & Director of the Research Center for Information Law, University of St. Gallen
3	Graeme, Laurie	Professor, School of Law, University of Edinburgh
4	Grodzinsky, Frances S.	Professor, Sacred Heart University, Department of Computer Science
5	Hugenholtz, Bernt	Professor, Institute for Information Law (IViR)
6	Palfrey, John	Clinical Professor of Law, Berkman Center for Internet & Society, Harvard Law School
7	Rogerson, Simon	Professor, Centre for Computing and Social Responsibility, Faculty of Computing Sciences and Engineering, De Montfort University
8	Shadlen, Ken	Senior Lecturer in Development Studies, Director of PhD Program, London School of Economics
9	Αλεξανδροπούλου, Ευγενία - Αιγυπτιάδου	Επ. Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας
10	Ανδρέου, Δημήτριος	Γενικός διευθυντής του ομίλου New York College
11	Γιαννόπουλος, Γεώργιος	Λέκτορας, Νομική Σχολή Αθηνών
12	Γιαννοπούλου, Μαργαρίτα	Δικηγόρος

13	Γκάρτζιου – Τάττη, Αριάδνη	Αν. καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
14	Ζορκάδης, Βασίλειος	Προϊστάμενος, Αρχή Προστασίας Δεδομένων
15	Καλλινίκου, Διονυσία	Αν. Καθηγήτρια, Νομική Σχολή ΕΚΠΑ
16	Κανδαράκης, Ανδρέας	Ψυχοπαιδαγωγός - ειδικός παιδαγωγός, Επιστημονικός συνεργάτης ΕΚΠΑ
17	Καπελλάκου, Γαλάτεια	Δικηγόρος
18	Κατσιρίκου, Ανθή	Βιβλιοθηκονόμος, Κέντρο Τεκμηρίωσης του Πανεπιστημίου Πειραιά
19	Μήτρου, Ευαγγελία	Επ. Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Αιγαίου
20	Μίτλεττον, Φίλιππος	Δικηγόρος – Ελεγκτής Αρχής Προστασίας Δεδομένων
21	Μπελεσιώτης, Βασίλειος	Π.Δ. 407, Τμήμα Πληροφορικής, Πανεπιστήμιο Πειραιά
22	Παπαδοπούλου, Μαρία – Δάφνη	Δικηγόρος, Επιστημονική συνεργάτης ΟΠΙ
23	Παπαθεοδώρου, Θεόδωρος	Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου
24	Παπαχρήστου, Αθανάσιος	Καθηγητής, Νομική Σχολή, ΕΚΠΑ
25	Περυσινάκης, Ιωάννης Ν.	Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
26	Πέτσου, Αμαλία	Δικηγόρος
27	Πρίφτης, Αθανάσιος	Βιβλιοθηκονόμος
28	Σινανίδου, Μαρία	Δικηγόρος, Επιστημονική Συνεργάτης ΟΠΙ
29	Σταματούδη, Ειρήνη	Δικηγόρος, Διευθύντρια ΟΠΙ
30	Στρογγάρη – Περυσινάκη, Μάγδα	Λέκτορας, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
31	Συνοδιού, Αικατερίνη	Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
32	Τσιμπόγλου, Φίλιππος	Διευθυντής βιβλιοθήκης Πανεπιστημίου Κύπρου & Συντ. Εργου Συλλογικού Καταλόγου Ακαδ. Βιβλιοθηκών
33	Φράγκου, Άννα	Διευθύντρια Βιβλιοθήκης Πανεπιστημίου Μακεδονίας
34	Χατζημιχαήλ, Νικήτας	Επ. Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Κύπρου

35	Χατζής, Αριστείδης	Επ. Καθηγητής, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
36	Χλωμούδης, Κωνσταντίνος	Αν. Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Πειραιά

